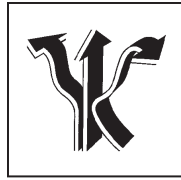

Міжрегіональна Академія управління персоналом
Українсько-Азербайджанський інститут соціальних наук
і самоврядування Г. А. Алієва
Міжнародна Кадрова Академія
ГО “Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління”
Всеукраїнська Академія наук публічного управління

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 4

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Українське суспільство: контури інновацій”
м. Київ, МАУП, 30 березня 2017 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2017

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 2 від 22.02.17)*

Редакційна колегія:

*М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, доц.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.;
В. І. Цибух, канд. філос. наук, доц.*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 4: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Українське суспільство:
контури інновацій”, 30 березня 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова)
[та ін.]. — 2017. — 348 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Романенко Євген Олександрович, Чаплай Ірина Віталіївна Філософія життя та її широке звернення до проблем існування людини	57
Романова Лідія Василівна Напрями розвитку маркетингового менеджменту на машинобудівних підприємствах	60
Рубанець Олександра Михайлівна Інформаційне суспільство в Україні: інновації та тенденції розвитку	63
Сафонова Віра Євгенівна Інноваційна праця в господарській діяльності підприємств	65
Белова Олена Іларіонівна, Кайдашев Роман Петрович Місцеві вибори: аналіз практики розгляду спорів адміністративними судами	68
Єрескова Тетяна Володимирівна, Мазурик Олег Володимирович Концептуалізація безробіття як соціального явища в умовах соціальних невизначеностей	72
Головач Наталія Василівна, Дороховський Олександр Миколайович Напрями удосконалення кадрової політики медичних закладів	75
Авсієвич Алла Валеріївна Арбітражна угода як основа компетенції міжнародного комерційного арбітражу	78
Баранівський Віталій Васильович, Горбов Владислав Володимирович, Білоног Юлія Сергіївна Соціальна відповідальність освіти: соціологічний аналіз стану та перспективи забезпечення	81
Бельська Тетяна Валентинівна Ціннісна свідомість як провідна форма світогляду громадян	84
Бисенбаєв Файзулла Куанбаєвич Ідея громадянського общества в контексте інноваційної проблематики	87
Бігдаш Володимир Дмитрович Чинники формування стратегії інновацій у страхуванні	91
Біленко Лілія Миколаївна Соціальне сирітство як сучасна проблема суспільства	93
Бондар Юрій Володимирович Інформаційна безпека в контексті інноваційних трансформацій: доктринальне бачення	96
Бондаренко Наталія Олександрівна Дефініції визначення соціального проектування	101
Бортник Валентин Анатолійович, Зозуля Марта Віталіївна Адміністративно-правові проблеми управління в економічній сфері	104
Братусь Ганна Анатоліївна Методичний підхід до оцінки ефективності кредитної політики комерційного банку	107

МІСЦЕВІ ВИБОРИ: АНАЛІЗ ПРАКТИКИ РОЗГЛЯДУ СПОРІВ АДМІНІСТРАТИВНИМИ СУДАМИ

Україна, 25 жовтня 2015 року, в умовах збройного конфлікту на сході, та в процесі проведення конституційної реформи, яка має на меті децентралізацію влади, провела місцеві вибори за новим Законом України “Про місцеві вибори” (далі — Закон про місцеві вибори) [7]. Цей Закон про місцеві вибори передбачає значні зміни у порівнянні з попередніми виборчими законами України, серед яких, зокрема: запровадження трьох виборчих систем для проведення місцевих виборів; підвищення прохідного бар’єру до п’яти відсотків; обмеження права на участь у виборах незалежних кандидатів, та можливість відкликання обраних сільських, селищних, міських голів та депутатів місцевих рад шляхом подання клопотання виборцями. Крім того, вперше було встановлено вимогу про щонайменше 30-відсоткове представництво осіб кожної статі у партійних списках, але, на жаль, не передбачено жодних санкцій для політичних партій, які не дотримуються цієї вимоги [1].

Аналіз судової практики показав наступні проблемні питання, які виникали під час розгляду адміністративними судами виборчих спорів, пов’язаних із застосуванням Закону України від 14.07.2015 року № 595-VIII “Про місцеві вибори”.

Перш за все, це проблеми, що пов’язані з *утворенням одномандатних, територіальних виборчих округів або з утворенням, формуванням складу територіальних, дільничних виборчих комісій*. Так, наприклад, у справі № 813/5572/15 позивач вважав, що територіальні виборчі округи повинні бути створені згідно з критерієм однакової кількості виборців, а також, що постанова міської виборчої комісії всупереч діючого законодавства не була оприлюднена в місцевих засобах масової інформації або в інший спосіб. У задоволенні даного позову суд відмовив [9].

Зазвичай під час виборчого процесу найбільше у місцевих судах першої інстанції як адміністративних судах розглядаються справи зі спорів з приводу забезпечення реалізації громадянами права голосу на виборах і референдумах, пов’язаних зі складанням, уточненням списків виборців. Не стали винятком і місцеві вибори 2015 року. Як свідчать результати аналізу судової практики по даній категорії справ, основною підставою звернення до суду є порушення виборчих прав позивачів у зв’язку з відсутністю їх у Державному реєстрі виборців та списках виборців взагалі, невідповідністю фактичних даних реєстрації місця проживання даним, що зазначені у реєстрі виборців тощо.

Судами у наведеній вище категорії справ правильно встановлено, що відсутність даних про позивача у списках виборців унеможливорює реалізацію його конституційного права голосувати на виборах і тому, з метою повного і всебічного захисту прав позивачів, такі права були захищені. Загалом, у адміністративних судів не виникало із даною категорією справ проблем. Разом з тим, суд дійшов обґрунтованого

висновку щодо необхідності спрощення процедури голосування громадян України, які проживають або зареєстровані на тимчасово окупованій території. Зокрема, підтримуємо пропозицію встановити можливість включення таких осіб до списку виборців за рішенням суду у разі наявності у вищевказаних громадян належним чином оформленої довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та доведення виборцем неможливості з поважних причин вчасно подати до органу ведення Реєстру заяву про зміну свого місця голосування [2].

Окремо варто виділити *проблеми, які виникали під час висування та реєстрації кандидатів*. Так, пунктом 1 частини першої статті 47 Закону України “Про місцеві вибори” передбачено, що територіальна виборча комісія скасовує рішення про реєстрацію, зокрема кандидата на посаду міського голови в разі звернення відповідного кандидата в будь-який час після його реєстрації, але не пізніше як за 19 днів до дня голосування, із письмовою заявою про відмову від балотування. У зв'язку з цим, постановою від 16.10.2015 Львівський апеляційний адміністративний суд скасував постанову Закарпатського окружного адміністративного суду від 13.10.2015 року у справі № 807/2264/15 і прийняв нову постанову, якою в задоволенні позову кандидата на посаду міського голови Закарпатської області відмовив, оскільки міською виборчою комісією заява позивача була розглянута по суті і йому було правомірно відмовлено за пропуском строку, встановленого пунктом 1 частиною першою статті 47 Закону України “Про місцеві вибори”, так як заява кандидата про скасування рішення про його реєстрацію надійшла 12.10.2015, тобто, пізніше 19 днів до дня голосування [4].

Проблеми виникали також у застосуванні пунктів 1–5 статті 38 Закону “Про місцеві вибори”, а саме: *при подачі заяви про реєстрацію кандидатів у депутати в багатомандатному виборчому окрузі*. Так, наприклад, Івано-Франківським окружним адміністративним судом винесено рішення у справі № 809/4168/15 про задоволення адміністративного позову Богородчанської районної організації політичної партії “Народний Рух України” до Богородчанської районної виборчої комісії Івано-Франківської області про визнання незаконною та скасування постанови № 15 від 01.10.2015 та зобов'язання до вчинення дій [2]. Задовольняючи позов, суд першої інстанції виходив з того, що Законом України “Про місцеві вибори” *зазначений перелік підстав для відмови територіальною виборчою комісією в реєстрації кандидатів в депутати, який є виключним та розширеному тлумаченню не підлягає, і неналежне оформлення документів, зазначених у частині першій статті 38 для реєстрації кандидатів у депутати у багатомандатному виборчому окрузі, не є підставою передбаченою частиною першої статті 46 Закону для відмови в реєстрації кандидата в депутати* [2].

Ще одна проблема, яка пов'язана із реєстрацією кандидатів висвітлена в справі № 813/5720/15, а саме: *порушення принципу гендерної рівності під час висування кандидатів у депутати як підстава для відмови у реєстрації кандидата в депутати*. В цій справі суд дійшов висновку, що перелік підстав відмови в реєстрації кандидата в депутати, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови, старости згідно з частинами першою, другою статті 46 Закону України “Про місцеві вибори” є вичерпним, тому покликання представника позивача на порушення вимоги частини третьої статті 4 Закону в частині пропорційного представництва у виборчих списках кандидатів різної статі є безпідставним, оскільки порушення принципу гендерної рівності не є підставою для відмови у реєстрації кандидатів [8].

Одним з найбільш проблемних питань, яке виникало у застосуванні Закону України “Про місцеві вибори” на етапі реєстрації кандидатів стали положення статті

44 вказаного Закону, а саме частини першої вказаної статті, відповідно до якої: *“грошова застава вноситься місцевою організацією партії, яка висунула виборчий список кандидатів у депутати в багатомандатному виборчому окрузі, кандидата на посаду міського голови, або організацією відповідної політичної партії вищого рівня, а також особою, яка висувається кандидатом на посаду міською головою шляхом самовисування, після початку виборчого процесу та до подання документів територіальній виборчій комісії для реєстрації кандидатів у безготівковому порядку на спеціальний рахунок відповідної територіальної виборчої комісії”*. Проблемою у застосуванні вказаного положення Закону стала та обставина, що Закон дозволяє неоднозначне тлумачення цієї норми щодо особи, яка наділена повноваженнями для внесення такої грошової застави.

Не вирішила цієї проблеми і постанова Центральної виборчої комісії № 171 від 10.08.2015 *“Про Порядок внесення, повернення та перерахування грошової застави на місцевих виборах”*, оскільки в цій постанові позиція ЦВК звелась до цитування положень Закону та не вирішила проблеми неоднозначного тлумачення статті 44 Закону України *“Про місцеві вибори”*.

Загалом це положення стало причиною скасування багатьох судових рішень окружних адміністративних судів судами апеляційних інстанцій. Так, наприклад, 09 жовтня 2015 року Львівський апеляційний адміністративний суд скасував постанову Тернопільського окружного адміністративного суду від 05 жовтня 2015 року у справі № 819/3228/15 та прийняв нову постанову, якою у задоволенні позову Тернопільської районної в Тернопільській області організації Політичної партії *“Соціалісти”* відмовив [6]. Апеляційний суд вважав помилковим і необґрунтованим висновок суду першої інстанції про протиправність оскаржуваного рішення відповідача, оскільки вважав, що основним критерієм сплати застави стосовно кандидатів, висунутих партією є перерахування коштів у безготівковому порядку з розрахункового рахунку партії, а інших способів оплати застави у даному випадку не передбачено. Апеляційний суд дійшов висновку, що *сплата застави партійними організаціями може здійснюватись лише за рахунок коштів цих організацій, а використання для цих цілей коштів інших фізичних чи юридичних осіб не допускається*. З наведеного випливає, що за відсутності належного платіжного документа про внесення місцевою організацією партії грошової застави в безготівковому порядку, виборча комісія вправі відмовити їй в реєстрації виборчого списку кандидатів у депутати до районної ради [5].

Отже, загалом аналіз судової практики свідчить, що в переважній більшості в судах не виникало труднощів з приводу застосування норм законодавства, яким врегульовано проведення місцевих виборів.

Разом з тим, випадки помилкового застосування Закону України від 14 липня 2015 року № 595-VIII *“Про місцеві вибори”* є швидше за все наслідком прийняття цього Закону за дві місяці до початку виборчого процесу, що вплинуло на якість його застосування та неоднозначність тлумачення окремих норм.

Джерела

1. Остаточний звіт Місії зі спостереження за виборами ОБСЄ/БДПЛ. Місцеві вибори, 25 жовтня та 15 листопада 2015 року. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.osce.org/uk/odihr/elections/ukraine/223811?download=true>
2. Постанова Івано-Франківського окружного адміністративного суду від 06.10.2015, справа № 809/4168/15. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/52025953>

3. Постанова Луцького міськрайонного суду Волинської області від 20.10.2015, справа № 161/16214/15-а. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http:// www. reyestr. court. gov. ua/Review/52524418](http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/52524418)
4. Постанова Львівського апеляційного адміністративного суду від 16.10.2015. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http:// www. reyestr. court. gov. ua/Review/52410062](http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/52410062)
5. Постанова Львівського апеляційного адміністративного суду від 09 жовтня 2015 року у справі № 876/10062/15 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http:// www. reyestr. court. gov. ua/Review/52142937](http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/52142937)
6. Постанова Тернопільського окружного адміністративного суду від 05 жовтня 2015 року у справі № 819/3228/15 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http:// www. reyestr. court. gov. ua/Review/54953837](http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/54953837)
7. Про місцеві вибори. Закон України від 14.07.2015 року № 595-VIII. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http:// zakon3. rada. gov. ua/laws/show/595-19](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/595-19)
8. Ухвала Львівського апеляційного адміністративного суду 12 жовтня 2015, справа № 876/10088/15. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http:// www. reyestr. court. gov. ua/Review/52256153](http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/52256153)
9. Ухвала Львівського апеляційного адміністративного суду від 25.09.2015. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http:// www. reyestr. court. gov. ua/Review/52124695](http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/52124695)